

§ 1 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Andre vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2022/23:23 för torsdagen den 13 april i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från justitieutskottet.

§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2022/23:302

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:302 En justerad skattesats för fåmansföretag
av Hanna Westerén (S)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 26 maj 2023.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 21 april 2023

Finansdepartementet

Elisabeth Svantesson (M)

Enligt uppdrag

Elisabeth Sundin

Ämnesråd

Interpellation 2022/23:306

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:306 Kapitalbeskattning vid utflyttning
av Hanna Westerén (S)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 26 maj 2023.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 21 april 2023

Finansdepartementet

Elisabeth Svantesson (M)

Enligt uppdrag

Elisabeth Sundin

Ämnesråd

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:311 LULUCF-förordningen
av Elin Söderberg (MP)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 2 juni 2023.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 24 april 2023

Klimat- och näringslivsdepartementet

Romina Pourmokhtari (L)

Enligt uppdrag

Annica Sandberg

Expeditionschef

§ 3 Anmälan om faktapromemorior

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2022/23:FPM76 Kommissionens rekommendation om ömsesidigt erkännande av beslut om återvändande och påskyndande av återvändanden C(2023) 1763 till socialförsäkringsutskottet

2022/23:FPM77 Europeiska kritiska råmaterialakten COM(2023) 160 till näringsutskottet

2022/23:FPM78 Förordning om nettonollindustrin COM(2023) 161 till näringsutskottet

§ 4 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Näringsutskottets betänkande

2022/23:NU9 Genomförande av elmarknadsdirektivet när det gäller leverans av el och aggregeringstjänster

Konstitutionsutskottets betänkanden

2022/23:KU24 Offentlig förvaltning

2022/23:KU30 Författningsfrågor

Finansutskottets betänkanden

2022/23:FiU23 Riksbankens årsredovisning och förvaltning 2022

2022/23:FiU37 Ett likviditetsverktyg för fonder

Kulturutskottets betänkanden

2022/23:KrU9 Frågor om public service och film

2022/23:KrU11 Idrott- och friluftslivsfrågor

Utbildningsutskottets betänkande

2022/23:UbU9 Vuxenutbildning

§ 5 Svar på interpellation 2022/23:281 om ansvar för hyresgäster för brottslighet som begåtts av andra personer

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Malcolm Momodou Jallow har frågat mig om jag har för avsikt att lägga fram förslag som innebär en möjlighet att vräka oskyldiga vuxna, barn och misshandlade kvinnor för att få bukt med kriminaliteten i samhället och om det även ska vara möjligt att beslagta villor som till exempel ägs av föräldrar till ett barn som använt narkotika i hemmet eller någon annanstans i villaområdet.

Låt mig börja med att konstatera att vi i dag har en situation där mer än en fjärdedel av befolkningen känner sig otrygg i sina egna bostadsområden. Enligt Brottsförebyggande rådets trygghetsundersökning upplever hälften av dem som bor i socialt utsatta områden otrygghet. Den här utvecklingen måste brytas. I arbetet med att skapa tryggare bostadsområden har fastighetsägarna en viktig roll. I syfte att öka tryggheten för andra boende behöver de ges bättre möjligheter att säga upp hyresgäster som begår brott.

Det finns en pågående utredning om tryggare bostadsområden, och den tar sikte på det hyresrättsliga regelverket. Om en hyresgäst, eller någon som hyresgästen ansvarar för, orsakar störningar för övriga boende som inte kan accepteras innebär det ett allvarligt åsidosättande av hyresgästens skyldigheter enligt hyresavtalet. I sådana situationer måste hyresvärden ha möjlighet att säga upp hyresavtalet. En sådan möjlighet finns redan i dag.

Jag tycker att det är viktigt att betona att en vräkning inte är ett straff från samhällets sida. Möjligheterna att säga upp ett hyresavtal måste i stället utformas efter en rimlig avvägning mellan olika motstående intressen, mer konkret intressena hos hyresvärden och hyresgästen, liksom intresset hos andra boende i fastigheten och i bostadsområdet.

Som jag sa: Redan i dag har hyresgästen ett tillsynsansvar som omfattar både familjemedlemmar och andra personer som bor i lägenheten. Det som vi nu talar om är alltså en utvidgning av ett ansvar som redan finns.

Enligt de ursprungliga direktiven till utredningen var inriktningen att hyresgästen inte skulle få ett lika långtgående tillsynsansvar för sina barn som för andra som är inneboende. Men genom de tilläggsdirektiv som regeringen nyligen har beslutat om tas denna begränsning bort. Skälet är att föräldrar och familj har en avgörande betydelse för att förebygga brottslighet hos barn och unga. Det är rimligt att kräva att en förälder som känner till att det egna tonårsbarnet bär vapen eller säljer narkotika i närområdet vidtar åtgärder för att förhindra det.

Samtidigt framhålls i våra tilläggsdirektiv vikten av att reglerna om hyresgästens tillsynsansvar utformas på ett proportionerligt sätt, alltså att det i praktiken blir en balans mellan mål och medel. Det betyder inte minst att utredningen ska beakta Europakonventionen och barnkonventionen, vilket i sin tur innebär att hänsyn ska tas till det intresse som hyresgästen och hyresgästens barn har av att få behålla sin bostad. På detta sätt säker-

ställer vi att de förslag som utredningen kommer att lämna också blir balanserade.

Samhället har ett ansvar för att alla barn har någonstans att bo. Jag kan nämna att länsstyrelserna har i uppdrag att stödja kommunerna i deras arbete att motverka hemlöshet bland annat genom att förebygga avhysningar. Vidare har Kronofogdemyndigheten i uppdrag att verka för att ett samarbete för att förebygga avhysningar etableras med socialtjänst och hyresvärdar i samtliga kommuner. Det arbetet ska särskilt inriktas mot att förebygga avhysningar som berör barn.

I utredningens uppdrag ingår också att bedöma om det ska bli lättare att säga upp en hyresgäst som har begått brott mot en närstående i den gemensamma bostaden. Det är självklart viktigt att det då finns tillräckliga möjligheter för den som har utsatts för våld att få bo kvar i bostaden för egen del. Den parallellt pågående utredningen om stärkt hyresrättslig skydd för våldsutsatta kvinnor ser över den frågan. Det uppdraget ska redovisas i juni.

Det är den helheten som man måste se här. Både utredningen om tryggare bostadsområden och utredningen om stärkt hyresrättsligt skydd för våldsutsatta kvinnor är viktiga, och jag ser fram emot utredningarnas förslag.

Anf. 2 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Debatten i dag mellan mig och justitieministern handlar om den pågående utredningen om att lättare kunna vräka familjemedlemmar när ett barn, en person eller hyresgäster har begått brott. Att vräka människor som begår brott har Vänsterpartiet inte några som helst synpunkter på, inte heller när det gäller att lagföra kriminella.

Men dessa förslag handlar i huvudsak om att ifall en person som bor i någon annans hyresrätt, till exempel ett barn eller en inneboende, begår ett brott i eller i närheten av bostaden ska hela hushållet kunna vräkas – alltså även vuxna och barn som är oskyldiga. Det är det vi måste betona. Regeringen vill också att det ska bli lättare att kunna vräka dessa hyresgäster utan att de först ges en chans till rättelse.

Precis som konstaterats är det redan i dag fullt möjligt att säga upp folk som begår brott och/eller använder bostaden för kriminell verksamhet. Justitieminister Gunnar Strömmers åtgärd kommer alltså bara att leda till att grupper som i dag är oskyldiga lättare kommer att kunna vräkas, inget annat. De skyldiga kan ju redan vräkas. Frågan handlar om varför man ska vräka oskyldiga som inte har begått något brott.

Justitieministern nämner också att detta inte är något straff. Man kan haka upp sig på teknikaliteter och semantik, men om ministern ror i land en lag som gör det enklare att vräka oskyldiga föräldrar och syskon blir det trots allt samhällets straff i någon bemärkelse. Det kan man inte förneka.

Ministerns och regeringens utgångspunkt är att man vill skapa tryggare bostadsområden. Men görs det verkligen genom att man vräker oskyldiga föräldrar och oskyldiga barn och gör oskyldiga barnfamiljer hemlösa? Hur bidrar fler hemlösa barnfamiljer till ett tryggare Sverige? Det kan inte jag säga. Är det verkligen en matematik som går ihop?

Vart tänker ministern att de vräkta familjerna ska ta vägen? Den frågan har jag ställt många gånger, men ingen kan svara på den. Jag vill gärna höra vad ministern säger om det. Vad tänker ministern och regeringen göra för att se till att de människor som vräks har någonstans att ta vägen?

Man skulle kunna tro, och önska, att det här förslaget bara är ett dåligt skämt. Det är liksom svårt att acceptera att någon på allvar kan tro att detta är ett seriöst försök att bidra till ett tryggare samhälle.

Hur många barn är regeringen beredd att offra för att själv framstå som handlingskraftig? Vilka barn är ministern beredd att offra? Det är i alla fall inte barnen från de egna kvarteren, som det förefaller. Det här gäller bara barn som bor i hyresrätter, inte barn som bor i villor.

Är det ministerns ståndpunkt att barn som bor i villor inte begår brott? Det gör de, om ministern har missat det. Kan vi vräka föräldrar till barn som bor i hyresrätter och syskon till barn som bor i hyresrätter på grund av att de begår brott? Men vi är också säkra på att barn som i villor och bostadsrätter också begår brott. Varför gäller inte den här lagstiftningen också för de människor som är välbärgade och bor i villor? Varför har vi en lagstiftning som gäller en viss grupp och inte en annan? Problemen finns ju i hela samhället.

Det finns en inbyggd orättvisa i förslaget som kommer att påverka många människor. Därför vill jag veta hur just den här regeringen tänker. Vad tänker regeringen göra så att inte alla dessa människor ska bli hemlösa?

Anf. 3 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Jag tackar än en gång Malcolm Momodou Jallow för möjligheten att diskutera dessa viktiga frågor i kammaren.

Låt mig ge en kort bakgrund till varför utredningen tillsattes. Den beslutades av Vänsterpartiets regering, den socialdemokratiska regeringen som hade Vänsterpartiets parlamentariska stöd – dessutom uppbackad av Miljöpartiet. I den mån det finns kritik mot tillsättandet av utredningen i första läget bör den riktas mot er egen justitieminister, inte mot den här.

Varför är det så lätt för mig att ändå omfamna värdet av att utredningen tillsattes? Jo, det var det jag beskrev, nämligen att det var en enorm otrygghet i stora delar av samhället, inte minst i landets utsatta områden. Över hälften av medborgarna som bor där upplever en omedelbar otrygghet. Det kan ingen stillasittande se på utan att vidta alla de åtgärder som krävs för att vända utvecklingen. Det är också en realitet att ett fåtal personer håller dessa områden gisslan i sin kriminella verksamhet och med sitt stora våldskapital. Det är bakgrunden till att detta sker.

Jag vänder mig också mycket bestämt mot att det handlar om skyldiga eller oskyldiga. I grund och botten finns alltså redan i dag ett ansvar för hyresgäster för det som sker i anslutning till den egna bostaden. Det ansvaret gäller både en inneboende 17-åring och ett 17-årigt barn. Däremot begränsar sig ansvaret till det område som är omedelbart i anslutning till bostaden. Det betyder till exempel att Hovrätten för Västra Sverige, i Göteborg, för någon vecka sedan fattade beslut om en vräkning i ett fall när det hade skett våld eller brottslighet i anslutning till bostaden som satte skräck i omgivningen. Min raka fråga i retur är: Ska det ansvaret tas bort?

Förslaget handlar om att ha kvar det ansvar som alltså redan finns i lagstiftningen men ställa sig frågan om brottet ska ske i bostaden, i en loftgång nära bostaden, i entrén, eller om ansvaret ska utsträcka sig till att till exempel omfatta den närliggande grillplatsen till bostaden eller den närliggande lekplatsen. Den som inte vill utvidga ansvaret är den som har hela förklaringsbördan, om det möjligtvis inte är så att det ansvar som redan finns i dag i interpellantens perspektiv också borde avskaffas.

Skälet till att det finns en skillnad mellan en hyresrätt och en villa är att det finns två helt olika lagstiftningar. Detta är inte en straffrättslig lagstiftning, utan det är en hyresrättslig lagstiftning. Alla vi som i något skede i livet hyr en bostad har olika skyldigheter gentemot en hyresvärd. Vi kan om vi inte sköter våra åtaganden enligt avtalet bli av med våra bostäder. Det finns redan i dag en möjlighet att vräka en hyresgäst som inte har gjort allt vad som ankommer på hyresgästen för att säkerställa att en inneboende eller ett barn inte begår brott i närheten av bostaden. Nu vill vi utvidga området.

Jag vill betona skevheten som fanns i det tidigare direktivet. Varför ska en utvidgad skyldighet vara större när det gäller en inneboende 17-åring än det egna barnet som är 17 år gammalt? Det är en obalans i de direktiv som vi tog över och som vi har rätat ut.

I grund och botten handlar det om att skötsamma människor, föräldrar som gör allt vad de kan för att motverka sina barns brottslighet, aldrig ska vräkas. Men föräldrar som antingen ser mellan fingrarna eller själva medverkar, som inte hör samman socialtjänstens instruktioner eller annat, måste förstå att också deras egen boendesituation står på spel.

Anf. 4 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Låt mig börja med att konstatera att Vänsterpartiet aldrig har suttit i regeringen. Vi satt inte i den förra regeringen; det är viktigt att säga rätt. Det var Socialdemokraterna som satt i regeringen med Miljöpartiet, och det var deras ursprungliga förslag, som vi fortfarande i dag är emot. Jag hade en interpellation för inte så länge sedan där jag ställde samma fråga till Socialdemokraterna, som de facto är emot tilläggsdirektivet. De kommer att rösta emot.

Antalet hemlösa ökar i Sverige. Vräkningar av barnfamiljer ökar. Enligt Kronofogdens senaste statistik har antalet barn som tvingats från sina hem de senaste fem åren ökat med nästan 50 procent. I en omfattande granskning, med Malmö som ett exempel, visar tidningen Hem & Hyra att skärpningen av lagen enligt förslaget i regeringens direktiv kan leda till att över 50 hushåll kan komma att kastas ut under ett år, och det skulle kunna påverka ett trettiotal barn – enbart i Malmö under ett år.

Att regeringen fullt medvetet vill bidra till att ännu fler barn vräks är minst sagt upprörande. Det här är en utveckling som definitivt riskerar att leda fler barn och unga rakt in i kriminalitet och därmed öka, inte minska, brottsligheten.

När alla barnen blir hemlösa och justitieministern inte kan redogöra för var de vräktas ska ta vägen, vad är det som säger att gängmedlemmar eller gänggrupper inte kan använda denna situation för att lättare kunna rekrytera dem? När samhället säger att man inte vill ha dem, de har inget hem, dåliga socioekonomiska förutsättningar, är det ännu lättare för gängkriminella att rekrytera dem. De ser till att de får någonstans att bo,

ger dem mat och pengar. Hur skapar det trygghet? Det justitieministern vill göra skapar ännu mer otrygghet.

Fortfarande har jag inte fått svar på vart alla de vräktade människorna ska ta vägen. Det är en rimlig fråga att ställa, när justitieministern lägger fram förslag som kommer att göra en mängd barnfamiljer hemlösa. Då är det viktigt att redogöra för var de ska ta vägen.

Hur tänker ministern att detta går ihop med barnkonventionen, som bland annat innebär att barnens bästa alltid ska komma i första hand vid åtgärder som rör barn? I barnkonventionen står det också att varje barn har rätt till en skälig levnadsstandard. En skälig levnadsstandard inkluderar definitivt ett boende.

Man pratar också om föräldraansvar. Varför tror inte justitieministern att dessa föräldrar gör allt de kan för att förhindra problemet? Vad är den riktiga anledningen till att han faktiskt verkar utgå från att majoriteten av föräldrarna till just dessa barn inte bryr sig om sina barn? Vem tror justitieministern att han är när han påstår att utredningen och tilläggsdirektivet är ett viktigt steg för att tydliggöra föräldraansvaret? Den absoluta majoriteten vill inget annat än att skapa trygghet för sina barn och sin familj – egna och andras barn. Att tro att just hyresgäster som är föräldrar behöver bli uppläxade av justitieministern och lära sig av honom att de behöver ta ansvar för sina barn är upprörande.

Många av de föräldrar som justitieministern anklagar har det redan jobbigt – socioekonomiskt. De kämpar varje dag. Att justitieministern lägger detta ovanpå allt annat som de går igenom är djupt oroväckande. Många av föräldrarna kämpar varje dag för att deras barn ska lämna kriminella miljöer. De ringer socialtjänsten och polisen för att få hjälp.

När justitieministern lägger fram ett förslag som säger att ni kommer att bli hemlösa om era barn begår brott – vilka av dessa kommer att höra av sig till socialtjänsten eller polisen? Ingen av dem. Hur går det ihop med justitieministerns mål att skapa ett tryggare samhälle? Det gör det inte.

Anf. 5 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Jag upplever att tonläget skruvas upp och att argumentationen breddas. Det är möjligtvis som kompensation för bristande djup och insikt om vad förslaget i grund och botten går ut på.

Det råder inget som helst tvivel om att jag varje dag i veckan är beredd att understryka föräldraansvaret. Samtidigt som jag gör det råder inte heller något tvivel om att de allra flesta människorna, de allra flesta föräldrarna, tar sitt ansvar och gör sitt allra bästa – också i situationer när ens barn är på glid. Det är många föräldrar som blir övermannade av sina barn och inte själva förmår hantera situationen. De föräldrarna är alltså inte föremål för vare sig dagens lagstiftning eller den lagstiftning som vi nu vill föra fram.

Redan enligt dagens regler – jag vill betona det – är det alltså så att föräldrar som inte har tagit sitt ansvar, som inte har samarbetat med socialtjänsten och som inte har hört sammat det omgivande samhällets signaler i vissa situationer kan bli av med sitt hyreskontrakt. Men då måste den brottsliga verksamheten och störningarna mot andra boende ha skett i nära anslutning till bostaden.

Prot. 2022/23:97
25 april

Svar på
interpellationer

Ska även det ansvaret avskaffas? Är det Vänsterpartiets uppfattning? Det vore i så fall också ett uppseendeväckande besked.

Vad vi nu säger är att dagens regler som alltså redan gäller för loftgången och utanför entrén till ett flerbostadshus också borde gälla för den närliggande grillplatsen och möjligtvis för lekparken 150 meter bort. Det är ett rimligt sätt att anpassa dagens ansvar till den verklighet som gör att stora delar av vår befolkning – i de områden som interpellanten säger sig värna – varje dag känner otrygghet när de lämnar sina bostäder för att gå till jobbet, ta sina barn till skolan eller vad det nu kan vara.

Att vara emot det tycker jag är ansvarslost. Det tycker jag är att vända alla skötsamma människor och alla föräldrar som vill ta ansvar ryggen, och det kommer jag aldrig att ställa upp på.

När det gäller barnkonventionen råder det inget som helst tvivel om att dagens lagstiftning och även den lagstiftning som vi nu ser framför oss mycket väl harmonierar med barnkonventionen. Barnkonventionen handlar utan tvivel om att se till barnets bästa, men det finns hela tiden ett utrymme för balans – inte minst gentemot det omgivande samhällets intressen och starka behov av skydd mot grov organiserad brottslighet.

Däremot blir sättet att ta hand om barnkonventionen också i den här utvidgningen av det befintliga ansvaret naturligtvis att säkerställa att de föräldrar som träffas av det här är de som samspelar med sina ungdomar i kriminaliteten, som inte tar ansvar och som inte hör sammar socialtjänstens signaler.

De som kontakter socialtjänsten, de som samspelar med socialtjänsten eller skolan eller polisen för att göra allt i sin makt som förälder för att häva sina barns kriminalitet, de skyddas av vår lagstiftning. De som inte gör det, de som i praktiken samspelar med sina barn och ungdomar i en kriminalitet som skapar otrygghet för alla andra i samma trappuppgång eller i samma område – det är mot dem som det här utvidgade ansvaret riktas.

Som sagt: I Göteborg vräktes i april månad föräldrar från en hyresrätt därför att de inte hade samspelat med socialtjänsten och andra myndigheter och kommunala aktörer för att motverka barnens brottslighet.

Ska den möjligheten, som redan finns i dag, tas bort? Det är den logiska konsekvensen av interpellantens resonemang, och det vore onekligen ett ganska uppseendeväckande besked.

Anf. 6 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! För det första är det som sagt redan i dag fullt möjligt att säga upp hyresgäster som begår brott och/eller använder bostaden för kriminell verksamhet, och det har vi inga som helst synpunkter på. Jag vill tydliggöra det.

För det andra har polisen varit tydlig med att de i sitt förebyggande arbete inte kan se någon som helst vinst med att det blir enklare att vräka hyresgäster. Polisen säger det. Det här påverkar deras förebyggande arbete. De tycker att det är ett dåligt förslag.

Socialtjänsten säger samma sak. De tycker att det är ett dåligt förslag. Det finns i dag 33 000 hemlösa människor och 50 procent fler hemlösa barn vars familjer blivit vräkta.

De system som vi har med socialtjänsten och länsstyrelserna funkar inte, för barn är fortfarande hemlösa. Att införa ytterligare lagstiftning som kommer att göra ännu fler barnfamiljer hemlösa, fortfarande utan att kunna redogöra för vart de ska ta vägen, tycker jag är oansvarigt.

Jag frågar en gång till: Vart ska alla dessa människor som blir vräkta ta vägen? Det tycker jag är en väldigt rimlig fråga att svara på.

Vi ska sätta brottslingar i fängelse, inte vräka deras mammor och oskyldiga barnfamiljer. Att vräka oskyldiga gör inte Sverige tryggare. Fler hemlösa barnfamiljer minskar inte brottsligheten i Sverige, tvärtom. Det är enkel matematik som man kan tycka att även högern och Gunnar Strömmer skulle kunna förstå, men icke.

Jag uppmanar regeringen att omgående dra tillbaka detta förslag. Det är orättvist och rättsvidrigt och borde därför slängas bort, för det kommer inte att leda till ett tryggare Sverige. Tvärtom kommer det att ge kriminella gäng ypperliga möjligheter att rekrytera fler barn. Det kommer att skapa ett Sverige som är otryggare än i dag.

Därför hoppas jag att justitieministern kommer att ta sitt förnuft till fånga och dra tillbaka det här förslaget, precis som socialtjänsten och polisen vill.

Anf. 7 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Först måste vi reda ut vad som gäller i dag. Ja, man kan vräka en hyresgäst som begår brott. Men en hyresgäst har alltså tillsynsansvar.

Här har jag en dom från hovrätten från så sent som bara ett par veckor sedan. Det står om den i Hem & Hyra. Det handlar alltså om barn som bor i hyresgästens lägenhet.

För barn har man som förälder ett tillsynsansvar redan i dag. Vad lagstiftningen som vi nu ser framför oss handlar om är att det tillsynsansvaret ska finnas kvar. Vi fick inte höra det – ska även dagens ansvar för barn eller inneboende tas bort?

Vi vill att ansvaret inte bara ska gälla på loftgången eller på samma våningsplan eller utanför entrén till huset utan att det också ska gälla på den närliggande grillplatsen och i lekparken och på skolgården i närheten.

Detta är en utvidgning av ett befintligt, fungerande ansvar som alltså ska gälla i de fall där föräldrar inte är skötsamma, inte gör sitt bästa och inte samspelar med det omgivande samhället för att häva sina barns kriminalitet utan tvärtom antingen ser mellan fingrarna eller själva medverkar till den. Redan i dag finns alltså möjligheten att säga upp deras hyreskontrakt. Nu ska den möjligheten utvidgas, och det finns goda skäl till det.

Låt oss gå tillbaka till det grundläggande syftet! Vi gör detta för alla skötsamma människor – inte minst i de områden som vi beskriver som utsatta – som varje dag kliver upp för att göra sitt som medborgare i det här landet, som går till jobbet, tar sina barn till skolan, läser sina läxor, lär sig språket och kämpar på. Vi måste se den utomordentligt omfattande otrygghet som drabbar alla dessa människor. Det här inte en signal som över huvud taget riktar sig till dem som gör sitt bästa. Den riktar sig mot dem som inte gör sitt bästa, som inte tar sitt ansvar, som ser mellan fingrarna och som inte responderar när det omgivande samhället säger ifrån.

Ytterst kommer det offentliga alltid att ha ett ansvar för att se till att barn har tak över huvudet. Det kommer man att lösa även i de här fallen. Men det grundläggande föräldraansvaret kommer vi aldrig att gå runt eller tumma på.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Anf. 8 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill påminna om att kammarens överläggningar inte får störas av åhörare på läktaren. Jag får be vakterna att snarast avlägsna de personer som stör ordningen.

§ 6 Svar på interpellation 2022/23:287 om Försäkringskassans hantering av felaktiga utbetalningar

Anf. 9 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Fru talman! Isak From har frågat mig om regeringen och jag avser att ta några generella initiativ för att se till att felaktiga elstödsutbetalningar återbetalas. Isak From har också frågat mig hur regeringen avser att säkerställa regeringens styrning av sina myndigheter så att de återkommande felaktigheter som nu framkommit rörande utbetalningar inte upprepas.

Regeringen arbetar aktivt för att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott som hotar våra välfärdssystem. Det gäller även utbetalningar av elstöd till hushållen. Detta framgår tydligt av de uppdrag om att vidta förberedande åtgärder inför utbetalning av elstöd som regeringen gav både Försäkringskassan och Affärsverket svenska kraftnät i november 2022 respektive i januari 2023. Försäkringskassan har i förberedelsearbetet samverkat med berörda myndigheter och aktörer i syfte att motverka felaktiga utbetalningar.

Fru talman! Varje år utbetalas uppskattningsvis 18 miljarder kronor felaktigt, varav hälften misstänks vara olika typer av bidragsbrott. Det är orimligt, och därför tar den här regeringen krafttag mot bidragsbrott och felaktiga utbetalningar. Att stoppa felaktigt nyttjande av välfärden och bidragsbrott är högt prioriterat i Tidöavtalet, bland annat genom inrättandet av Utbetalningsmyndigheten, som bland annat ska förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar.

Att felaktigt utbetald ersättning återbetalas är viktigt för tilltron till och legitimiteten för den skattefinansierade välfärden. Mot bakgrund av detta har regeringen vidtagit åtgärder för att säkerställa att felaktigt utbetalt elstöd återbetalas.

Av regeringens förordningar om elstöd till hushållen följer att en mottagare av elstöd kan bli återbetalningsskyldig till Försäkringskassan om stödet har bestämts felaktigt eller med för högt belopp. Försäkringskassan kommer även att samarbeta med Skatteverket i anslutning till att elstödet till företag börjar utbetalas för att minimera risken för att ersättning betalas ut dubbelt.

Jag vill understryka att jag är trygg i vetskapen om att Försäkringskassans allmänna kontrollarbete genererar goda resultat. De senaste årens trend med ett generellt ökat positivt resultat avseende antalet kontroller,

upptäckta felaktiga utbetalningar, polisanmälningar och återkrav håller i sig även för 2022.

Antalet polisanmälningar som myndigheten gör har ökat med 38 procent sedan 2021, och det gjordes cirka 8 150 polisanmälningar under 2022. Under 2022 gjordes också 29 500 kontrollutredningar. I Försäkringskassans årsredovisning för 2022 går att läsa att man under året betalade ut 251,5 miljarder kronor. Det gör att myndighetens arbete med att motverka, upptäcka och åtgärda felaktiga utbetalningar är mycket betydelsefullt.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att undvika att ersättning betalas ut felaktigt. Regeringen arbetar exempelvis med att skapa förutsättningar för att myndigheter mer effektivt ska kunna dela information och därmed kunna förhindra felaktiga utbetalningar.

Jag vill tydliggöra att det är viktigt för mig och regeringen att vår gemensamma välfärd går till den som har rätt till ersättning, inte till någon annan.

Anf. 10 ISAK FROM (S):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Låt mig börja med att gratulera Anna Tenje och Växjö till SM-guldet i går. Jag hoppas att hon hinner fira ordentligt. Det var innovativt att bygga en finsk mur in i Växjös mål. Bygdens söner från Skellefteå klarade inte riktigt ut det. Nästa gång kanske det är möjligt – vi får se.

Fru talman! Utgångspunkten för min interpellation är regeringens hantering av elstöden. Man har på olika sätt haft fyra olika former för elstöd hoppandes omkring. Det var väldigt tydliga löften i valrörelsen om att ett elstöd skulle vara på plats och betalas ut den 1 november.

Det är ett mischmasch av brutna vallöften som har kompletterats med nya osäkerheter. Det är fortfarande så att regeringen har delat landet. Den har varit tydlig med att norra Sveriges företag inte ska få något elstöd. De företag i södra Sverige som nu har fått elstöd på ett sätt som de inte skulle ha kunnat få men ändå har fått – via de pengar som var avsedda för privatpersoner och som har hanterats av statsrådets myndighet Försäkringskassan – råder det också lite osäkerhet kring.

Man har från regeringshåll kommenterat att stödet inte ska behöva återbetalas. Däremot har Skatteverket gått ut och betonat att stöden ska beskattas, vilket är välkommet. Lägg därtill att det är tydliggjort i granskningen att många av de företag som har fått elstöd som borde ha gått till privatpersoner kan vara jordbruksföretag. Dessa ligger som bekant under EU:s jordbrukspolitik och berörs särskilt av de statsstödsregler som gäller jordbruk.

Samtidigt uppger Försäkringskassan att man har varit väl medveten om att stödet som har gått och som skulle gå till privatpersoner också kan ha betalats ut till näringsverksamhet på grund av att man har samma elmätare.

Vi vet att det hela var ett hastverk. Trots de tydliga löften som högerregeringen har gett råder fortfarande betydande osäkerhet, främst från företagen.

Precis som Anna Tenje redogjorde för i sitt svar genomför Försäkringskassan väldigt många utbetalningar. Av dem som genomfördes 2021 bedömde Försäkringskassan själv att 130 000 var felaktiga och att myndigheten betalade ut 1,6 miljarder kronor för mycket. Försäkringskassan har också redovisat att 20 procent av dessa felaktiga utbetalningar beror på att myndigheten själv har gjort fel och att man är medveten om det.

Prot. 2022/23:97
25 april

Svar på
interpellationer

Trots det polisanmäler myndigheten enskilda som har fått felaktigt utbetalad försäkringspenning eller sjukpenning. Jag säger ingenting om det. Däremot skickar det lite olika signaler om att det råder olika regelverk och om vad som ska räknas som en brottslig handling och vad som inte ska räknas som det. Jag tycker att statsrådet här kan förtydliga vad som ska vara en brottslig handling.

Anf. 11 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Fru talman! Det gläder mig oerhört mycket att interpellanten Isak From delar både mitt intresse för att beivra felaktiga utbetalningar och, framför allt, mitt stora intresse för hockey. Det var sannerligen en glädjens dag i går, och jag har lovat – inte vid ett svagt tillfälle utan i en glädjeyttring – att jag kommer att bjuda regeringen på Lakerstårta vid regeringssammanträdet på torsdag.

Fru talman! Att motverka felaktiga utbetalningar är någonting som ligger regeringen varmt om hjärtat. Vi ser det som något som det onekligen är väldigt angeläget att jobba med. Det är viktigt att svenska folket kan känna tilltro till våra myndigheter och till att bidragspengar betalas ut till rätt personer.

Regeringen tar som sagt frågan på stort allvar och kommer att fortsätta att arbeta aktivt med att motverka fusk och felaktiga utbetalningar. I Tidöavtalet är det tydligt stipulerat att vi bland annat ska jobba med en utbetalningsmyndighet men även med en nationell folkräkning.

Vi kommer att stärka sekretesslagstiftningen på ett sådant sätt att det medger att olika myndigheter kan samverka för att sätta dit den organiserade brottsligheten och undvika felaktiga utbetalningar. Men vi arbetar också för att säkerställa att företag som fick ta del av elstödet i den första omgången inte får ta del av det i den andra omgången, som interpellanten är inne på. Eftersom ersättningsnivåerna för de två elstöden i den första omgången är på samma nivå kommer inte några återkrav att ställas. Men det är onekligen väldigt viktigt att man inte får ut dubbel betalning.

Regeringen arbetar för att myndigheterna ska få bättre förutsättningar att undvika fel i framtiden, bland annat genom större möjligheter till informationsutbyte och mer samarbete mellan myndigheterna.

I samband med detta ser vi över möjligheten att åtgärda problemet inför utbetalningarna av elstödet i hela landet utan att fördröja utbetalningen alldeles för länge. Regeringen samarbetar därför med myndigheterna för att säkerställa att deras arbete sker så effektivt som det bara är möjligt. Elstödet till hela landet innehåller dessutom ett tak för elförbrukningen, vilket ytterligare minimerar risken att det går till företag.

Regeringen värnar om våra gemensamma medel. Jag har förtroende för att Försäkringskassan och våra andra myndigheter kommer att fortsätta arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsfusk och att regeringen kommer att verka för att hitta mer effektiva verktyg för att myndigheterna ska kunna genomföra det hela.

Anf. 12 ISAK FROM (S):

Fru talman! Det här har ju varit en fråga som har debatterats ganska flitigt i medierna och på sociala medier. Jag blev kontaktad av en medborgare i Västsverige som ville betala tillbaka sitt elstöd. Han fick beskedet

att det inte gick. Han har dock blivit lugnad med att han ska få bli beskattad för pengarna.

En annan medborgare, i Mellansverige, kontaktade oss för att beskriva sin frustration. När hen hade fått utbetalt för mycket föräldrapenning blev hen polisanmäld för att hen som enskild inte hade upptäckt att det var för mycket.

Samtidigt har det i olika omgångar nu beskrivits som att det inte blir samma åtgärder i de här delarna. Det är klart att det blir en viss frustration för enskilda som drabbas av en sådan hantering.

Statsrådet nämner den utbetalningsmyndighet som förhoppningsvis kommer att starta den 1 januari 2024. Det arbetet startade genom en utredning av den socialdemokratiskt ledda regeringen eftersom vi såg det omfattande fusket. Inte minst handlar det om att gängkriminella startar företag, har svarta pengar som förs in i bolaget och sedan låter enskilda ta ut och skapa föräldrapenning och annat. Det är av största vikt att denna myndighet kommer på plats.

Noterbart är att högerregeringen med beslutet att lokalisera myndigheten till Hammarby sjöstad frågick den lokaliseringsprincip som framlades för riksdagen i propositionen *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder*, där huvudinriktningen i fortsättningen skulle vara att nya myndigheter skulle placeras utanför Stockholm. Det hade väl varit en fin trofé för ministern att plocka hem till Småland att lokalisera myndigheten där?

Ett tydligt medskick blir alltså att kommande myndigheter och myndigheters placering kan göra väldigt stor nytta ute i landet. Det finns fler lokaliseringsplatser än Hammarby sjöstad.

Jag vill särskilt betona vikten av den fortsatta hanteringen av de fyra elstöd som fortfarande inte är fullt ut utredda eftersom en del av de utbetalningar som gått ut i första omgången har visat sig vara felaktiga. Nu kommer det en ny utbetalningsomgång, och då är det av största angelägenhet att statsrådet och Försäkringskassan har vidtagit relevanta åtgärder, så att nya fel undviks.

Anf. 13 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Fru talman! Ja, man går ju igång lite när smålänningar kommer på tal. Men det som tjänar smålänningar allra bäst är att skattebetalarnas pengar används så effektivt som möjligt och att skattebetalarnas pengar går till dem som har rätt till dem – inte till dem som begår bidragsbrott.

I det här fallet tänker jag att det viktiga är att myndigheten blir effektiv och uppnår sitt syfte. Vi ska jaga varje skattekrona som annars riskerar att hamna i plånböckerna hos dem som begår bidragsbrott. Men visst hade det suttit fint med en myndighet till i Växjö.

Fru talman! Elstödet till hela landet kommer nu att betalas ut i slutet av maj. Regeringen har en nära samverkan med de relevanta myndigheterna, och åtgärder kommer att vidtas för att säkerställa att företag inte får ta del av detta stöd.

Det första stödet var riktat till område 3 och 4 och gick då till konsumenter, företag och kommuner. Det gör ju inte elstöd nummer 2 på samma vis. Regeringen kommer också att göra ett förtydligande i förordningen som rör elstöd 2 för att klargöra att endast konsumenter har rätt till stödet. I det fall det råder tvivel om elen har använts av konsument eller av näringsidkare kommer Försäkringskassan att göra en manuell granskning för

Prot. 2022/23:97
25 april

Svar på
interpellationer

att säkerställa att stöd endast utgår för el som förbrukats i konsumtions-
syfte.

Fru talman! Jag tycker att det är oerhört positivt att vi diskuterar frågan om felaktiga utbetalningar när det gäller våra bidragssystem. Felaktigheter och fusk när det gäller bidrag skadar legitimiteten i våra gemensamma välfärdssystem och kostar oerhört mycket pengar – pengar som skulle kunna användas på ett betydligt bättre sätt än att lägga grunden för den organiserade brottsligheten, vilket faktiskt är sanningen i dag.

Det gläder mig att Socialdemokraterna är aktiva i den här frågan, men jag kan ändå inte konstatera att den föregående socialdemokratiska regeringen jobbade särskilt aktivt med frågan. Vi kan nu konstatera att den här regeringen har gett tydliga uppdrag i regleringsbrevet till de brottsförebyggande myndigheterna men även till andra myndigheter.

Vi jobbar nu med en sekretesslagstiftning som ska syfta till att man kan samverka för att sätta dit den organiserade brottsligheten och framför allt också förebygga och förhindra att utbetalningar görs över huvud taget.

Vi tittar på en registerlagstiftning som också tjänar samma syfte och gör den breda samverkan mellan myndigheter så mycket bättre för att man att också ska kunna delge varandra information. Där är det snarare en regel att man får dela information och ett undantag att man inte gör det – inte som på den socialdemokratiska tiden, då det var precis tvärtom.

Jag vill också uppmana till bred samverkan inte bara mellan statliga myndigheter utan också mellan myndigheter och kommuner. I kommunerna finns det ju också väldigt mycket pengar som riskerar att hamna i helt fel plånböcker. Här behöver vi göra en bred ansats för att sätta stopp för varje skattekrona som annars riskerar hamna i brottslingarnas plånböcker.

Vi har också satt igång arbetet med Skatteverkets folkräkningsuppdrag. Detta blir också en oerhört viktig pusselbit, och det är också någonting som den förra regeringen var helt oförmögen att sätta igång.

Alla dessa fem saker sammantagna är sådant som man valde att inte göra i den socialdemokratiska regeringen men som nu kommer att tjäna våra myndigheter väl. Framför allt kommer de också att tjäna skattebetalarnas pengar väl.

Från regeringens sida kommer vi att fortsätta att agera för att ge myndigheterna verktyg för att bemöta bidragsfusk och felaktiga utbetalningar. Men det gläder mig att Socialdemokraterna numera också tycker att detta är oerhört viktigt.

Anf. 14 ISAK FROM (S):

Fru talman! Jag kan garantera äldre- och socialförsäkringsministern att vi socialdemokrater kommer att stå på deras sida – Tommy, Birgitta och andra – som nyttjar försäkringspengen och behöver vara sjukskrivna. Deras rätt ska möjliggöras, och de ska inte onödigtvis bli misstrodda. Det är ändå grunden för socialförsäkringssystemet att de som behöver ersättning ur systemet också ska få det.

Det kommer med all sannolikhet att vara så att regeringens hantering av de olika elstöden kommer att granskas, både av KU och Riksrevisionen och förmodligen också av EU-kommissionen, särskilt när det gäller att man har blandat ihop de delar som kanske främst har med jordbruksföre-

tagen att göra med det stöd som går till konsumenter. Jordbruksföretagen ligger under ett särskilt regelverk.

Jordbruksföretag i södra Sverige har nu kunnat ta del av elstöd medan jordbruksföretag i norra Sverige inte kommer att kunna ta del av det. Grunden i den gemensamma jordbrukspolitiken är att de delar som ska finnas med ska vara gemensamt godkända. Jag förutsätter att flera olika aktörer kommer att hantera detta.

Det är samma sak med det som gäller företagsstöden. Här är det tydligt aviserat att vissa delar av landet kommer att få elstöd medan andra inte kommer att få det. Det kommer också med all sannolikhet att granskas.

Men vi är helt överens om att vi behöver jobba gemensamt för att tydliggöra att socialförsäkringssystemet ska vara robust och rättssäkert och att det inte ska vara för några gängkriminella. Och då behövs det en robust myndighet som inte själv gör den mängd fel som man tidigare har gjort.

Anf. 15 Statsrådet ANNA TENJE (M):

Fru talman! Jag vill börja med att säga att jag delar interpellantens åsikt att det ska vara lätt att göra rätt men också att myndigheten själv ska göra rätt och att man ska ha tydliga kontrollfunktioner även för den delen.

Den vanligaste anledningen till att man gör fel är att man har uppgett fel uppgifter och att de ligger kvar. Medborgarna utgår ofta från att våra myndigheter har vissa uppgifter som de faktiskt inte har. Man är skyldig att uppdatera uppgifterna ganska kontinuerligt. Har det skett en förändring av hyran eller, för den delen, av lönen kommer det inte in per automatik till våra myndigheter på det vis som jag hade önskat. Det hade underlättat för medarbetare och framför allt för de medborgare som tar del av olika förmåner.

Bra kan bli bättre. Vi behöver jobba mycket effektivare och tydligare med dessa frågor när det gäller bidragsbrott och den organiserade brottsligheten. Men vi behöver också bli bättre på att själva göra rätt från början.

Jag vill tacka för debatten, och jag konstaterar att det finns ett brett intresse i kammaren av att komma åt problemen med felaktiga utbetalningar. Detta är en oerhört viktig fråga. Jag ser fram emot att diskutera den både i och utanför kammaren framöver.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2022/23:298 om statligt stöd till räddningstjänster

Anf. 16 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru talman! Tack, Adrian Magnusson, för interpellationen!

Adrian Magnusson har frågat mig om jag och regeringen fortsatt avser att inte dela ut något ekonomiskt stöd för att tillgodose att landets räddningstjänster ska kunna upprätthålla sin nuvarande beredskapsnivå och, om svaret är ja, om det finns något tillfälle då ekonomiskt stöd kan bli aktuellt.

Det är av stor betydelse att Sverige har en god beredskap och förmåga att genomföra effektiva räddningsinsatser vid bränder och andra olyckor.

Prot. 2022/23:97
25 april

Svar på
interpellationer

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor är det kommunerna som ansvarar för olycksförebyggande verksamhet och räddningstjänst inom sina områden. Det innebär att det är kommunernas ansvar att planera och organisera räddningstjänst så att räddningsinsatser kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Den 1 januari 2021 trädde en rad ändringar i lagen om skydd mot olyckor i kraft. Lagändringarna syftar i grunden till att kommunerna i samverkan ska kunna genomföra snabba och effektiva räddningsinsatser i hela landet.

Genom lagändringarna har kommunerna på flera sätt utvecklat sin förmåga att leda och genomföra omfattande räddningsinsatser. Kommunerna har sedan 2021 tillförts 45 miljoner kronor per år för den nya uppgiften att ha en ständig funktion för övergripande ledning av räddningstjänsten. I dag har alla kommuner tillgång till en sådan funktion. Kommunerna har även bildat större samverkansorganisationer.

Staten stöder kommunerna på olika sätt vid omfattande räddningsinsatser. Ett exempel på det är att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tillförts medel för att bistå kommunerna med förstärkningsresurser. År 2019 tillfördes MSB 65 miljoner kronor, och sedan 2020 har myndigheten årligen tillförts 15 miljoner kronor. MSB förfogar över förstärkningsresurser för bland annat skogsbrand, översvämning, oljeutsläpp, sök och räddning. Stödet bidrar till att räddningstjänsternas förmåga och beredskap stärks.

En god räddningstjänstförmåga i hela landet är av stor vikt. Regeringen följer utvecklingen noga. Det är dock viktigt att komma ihåg att räddningstjänst är en av kommunernas kärnuppgifter. Det är angeläget att kommunerna vidtar de åtgärder som krävs för att säkerställa en effektiv beredskap för räddningstjänst.

Anf. 17 ADRIAN MAGNUSSON (S):

Fru talman! Tack, statsrådet Bohlin, för svaret! Det är bra att vi här i kammaren i dag har en debatt om räddningstjänsten. Vi lever i en osäker tid. Och det är angeläget att vi inte bara pratar om militär upprustning i ljuset av det utan också om den civila beredskapen – att vi inte bara pratar om korvetter, stridsvagnar och kulsprutor utan också om brandbilar, pulversläckare och länspumpar.

Bakgrunden till denna interpellation är att räddningstjänsten är under hot i mina hemtrakter. Det handlar närmare bestämt om två brandstationer – i Vollsjö och i Lövestad. Det är engagerade, kunniga och erfarna brandmän vars liv nu riskerar att kastas omkull när dessa brandstationer läggs ned. Delar av den skånska landsbygden riskerar att stå helt utan en fungerande räddningstjänst.

Detta går stick i stäv med regeringens uttalade vilja att stärka den civila beredskapen. Det är snarare en nedmontering och skapande av otrygghet. De som kommer till undsättning vid exempelvis trafikolyckor, eldsvådor och översvämningar är ju räddningstjänsterna. Det är män och kvinnor som antingen på heltid eller vid behov utöver sina andra sysselsättningar sätter sitt liv och sin säkerhet på spel för att hjälpa människor i något slags nöd.

Fru talman! Jag behöver inte upplysa kammaren eller statsrådet om det stålbad som många av landets kommuner just nu går igenom eller kommer att gå igenom. Besparingskraven går genom kommunerna som en järnkvast som sopar sig genom de kommunala förvaltningarna, in i klassrummen, genom äldreboendena och runt på förskoleavdelningarna. Det är få saker som är förskonade från de ekonomiskt tuffa tiderna och från regeringens ovilja att skjuta till mer pengar till kommunerna. Det gäller även i min valkrets i södra Skåne.

Fru talman! Det var faktiskt med viss förvåning som jag tog emot svaret från statsrådet – det måste jag erkänna. Det är inte en stavelse om mer pengar till kommunerna för att stärka den civila beredskapen. Det är inte en enda designerad krona. Däremot är det hänvisningar till historiska satsningar av den förra socialdemokratiska regeringen, den regering som högern alltid anklagade för att göra för lite och för sent. Men från denna regering är det inte en krona – detta trodde jag faktiskt inte. Inte kom det några pengar i vårbudgetpropositionen heller. Men den civila beredskapen kanske glömdes bort.

Statsrådet betonar i sitt svar att det är en grundläggande kommunal uppgift att se till att det finns en fungerande räddningstjänst. Det svaret kan skapa viss förskräckelse. För nu har många kommunalråd, både från den politiska högern och från den politiska vänstern, faktiskt sparat vad de kan på skolan, på äldreomsorgen och på förskolan. Nu tvingas de även spara på räddningstjänsterna.

Min fråga är då: Menar statsrådet att välfärden ska monteras ned helt för att man ska kunna rädda brandstationer i landet? Är det verkligen statsrådets besked till landets kommuner?

Som socialdemokrat kan jag ha något slags förståelse på ett ideologiskt plan för att den mest högerkonservativa regeringen i modern tid inte vill skjuta till mer pengar för att upprätthålla välfärden. Jag tycker givetvis att det är helt fel politik, och jag tar avstånd från den. Men jag kan ändå ha förståelse för den på ett ideologiskt plan.

När larmet går om att även räddningstjänsterna är under hot föreställer man sig dock att en högerkonservativ regering skulle säga stopp, men tji fick man. Eller går gränsen först när alla skolor, äldreboenden och förskolor har besparats till oigenkännlighet? Är det verkligen statsrådets besked till kommunerna att varenda skola, varenda förskola och vartenda äldreboende ska genomgå stora besparingar för att räddningstjänsten ska kunna fredas?

Anf. 18 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru talman! Jag hade välkomnat om denna debatt och diskussion hade kunnat präglas av ett större mått av saklighet. Jag har hittills uppfattat att området som rör totalförsvaret av Sverige har varit förskonat från denna typ av allmänna utsvävningar och försök att misskreditera regeringen i olika sammanhang.

Så här ligger det till. Interpellanten gör gällande att regeringen inte satsar en krona till på det civila försvaret. Regeringen skjuter till 1 miljard, 915 miljoner för att vara exakt, till det civila försvaret i budgetpropositionen för 2023. Det är alltså nästan 1 miljard mer än den bana som lades fast i totalförvarsbeslutet 2020.

Såvitt jag vet har Socialdemokraterna inte avsatt mer medel i sin budgetmotion för 2023 än vad regeringen gör i budgetpropositionen för 2023, så påståendet att det inte skulle satsas en krona mer på det civila försvaret håller helt enkelt inte mot verkligheten.

Frågan rörde den kommunala räddningstjänsten. Den kommunala räddningstjänsten är kommunal, och mig veterligen finns det ingen annan uppfattning i den här kammaren. Regeringen anslår i generella statsbidrag mer medel än någonsin på detta område, det vill säga att kommunerna har mer pengar från staten att röra sig med i dag än tidigare. Vi kommer från en tid då kommunerna haft historiska överskott, men vi går mot kärvare tider. Det är absolut sant.

Detta är naturligtvis en fråga där också kommunerna måste göra ett hårt prioriteringsarbete. Men såvitt jag vet finns inga extra medel tillsatta i någon av oppositionspartiernas budgetar för detta ändamål. Låt oss hålla isär vad som är sanning och vad som är retorisk fiktion i en talarstol i Sveriges riksdag.

Det är mycket angeläget att vi upprätthåller förmågan i räddningstjänsten. Det hoppas och tror jag att vi är överens om. Står vi inför utmaningar på detta område? Absolut. Ser regeringen det här problemet? Absolut. Vi har tagit emot MSB:s underlag, som redovisades den 1 mars. Vi bereder det i Regeringskansliet.

Jag är fullt övertygad om att riksdagsledamoten förstår, precis som alla andra, att jag inte kan förekomma det arbete som bedrivs inför budgetpropositionen för 2024. Det vill säga att när vi lämnar besked om eventuella budgetsatsningar för 2024 gör vi det i enlighet med gängse rutin för detta, precis som Socialdemokraterna och andra partier som lägger fram budgetmotioner här i Sveriges riksdag återkommer och aviserar vilka prioriteringar man gör inför 2024.

Med detta sagt har regeringen redan i början av detta år konstaterat att just med erfarenheten från Ukraina behöver vi gå fram i ett snabbspår för att se över förutsättningarna att aktivera civilplikten för sektorn kommunal räddningstjänst som ett sätt att tillföra förmåga och resurser till räddningstjänsten i händelse av höjd beredskap. Men i grunden är räddningstjänsten ett kommunalt ansvar. Kommunerna har ansvar för att finansiera den, och staten skjuter till generella statsbidrag som är högre än tidigare. Detta är naturligtvis ett ansvar som kommunpolitikerna måste försöka ta.

Anf. 19 ADRIAN MAGNUSSON (S):

Fru talman! Statsrådet vill här i dag gärna tala om generella statsbidrag. Jag tar gärna den diskussionen, för Socialdemokraterna sköt till dubbelt så mycket som vad den här regeringen gjort i generella statsbidrag till kommunerna. Att säga att vi inte har skjutit till mer pengar till kommunerna är också något slags fiktion, för att använda statsrådets ord.

Just nu slår besparingarna så hårt i kommunerna att de även måste tulla på räddningstjänsten. Man kan ju tycka, herr ålderspresident, att detta borde tända varningsklockor till Rosenbad. Men det gör det uppenbarligen inte, utan man pekar tillbaka på kommunerna och säger att detta får de lösa. Då är signalen: Skär ned så mycket som ni kan på skolan, på äldreomsorgen, på förskolan och på alla andra kommunala sektorer. Sedan kan ni börja skära i räddningstjänsten. Men kommunerna är ju redan där. Kommunerna tvingas redan nu göra besparingar. Man kan då tycka att reger-

ingen borde höra signalerna och se till att avsätta mer pengar till kommunerna i vårbudgetpropositionen, men det gör de inte. Det skickar en tydlig signal om hur regeringen ser på den kommunala sektorn och på välfärden.

Statsrådet tar själv upp att det är allt fler ökade pålagor på räddningstjänsten. Han nämnde här den utökade civilplikten för den kommunala räddningstjänsten. Det är ju ett jättebra förslag, anser jag. Det stärker räddningstjänstens roll i den civila beredskapen. Men det kräver att det också kommer till ekonomiska medel till det, och någon sådan utfästelse kan i alla fall inte jag utläsa i svaret på interpellationen.

Om vi ska tala civil beredskap på riktigt räcker det inte med fina ord och bra pressmeddelanden eller att gå runt på nätverksträffar, utan det krävs också handling, ekonomiska medel och arbete.

Här ser jag ett stort bekymmer hemma, herr ålderspresident, där kommunerna och Sydöstra Skånes räddningstjänstförbund i det här fallet tvingas gå in och spara på räddningstjänsten, för kommunerna har inte mer pengar att sätta av till räddningstjänsten. Då tycker jag att en regering, som jag faktiskt tror prioriterar civil beredskap, borde vara beredd att gå fram med större anslag till kommunerna. Man kan gå fram med designerade anslag till landets räddningstjänster just för att de ska kunna upprätthålla nuvarande beredskapsnivå, men det gör man inte.

Herr ålderspresident! Jag är övertygad om att människor som bor i Vollsjö och Lövestad, på den typiska skånska landsbygden, ska ha samma rätt till trygghet som människor som bor i min hemstad Ystad, i Stockholm, i Kalmar, i Kiruna eller var det nu må vara. Då krävs det att man känner trygghet och vet att om ens hus tar fyr, exempelvis, kommer brandkåren. Om det skulle inträffa en trafikolycka ska man veta att brandkåren finns i närheten. Men om vi monterar ned den civila beredskapen för att regeringen inte är beredd att möta upp kommunernas behov tror jag att vi är illa ute.

Anf. 20 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Herr ålderspresident! Problemet är att interpellanten beskriver en situation som till del är fiktiv, för han försöker göra gällande att det parti som han företräder här i Sveriges riksdag på något sätt skulle ha några andra pengar än de som regeringen anslår på området. Socialdemokraterna satsar inte mer än regeringen på civilt försvar. Regeringen har höjt ribban genom en satsning med 950 miljoner över den bana som lades fast i försvarsbeslutet 2020.

Det blandas liksom äpplen och päron. Ibland är det en diskussion om de allmänna statsbidragen till kommunerna och ibland om anslaget till det civila försvaret. Och när det kommer till anslaget till det civila försvaret är vi mycket tydliga med att förmågan i det civila försvaret måste öka. Det finns ett problem i att man inte kan ge generella statsbidrag till exempelvis kommunförbund. De flesta räddningstjänster är organiserade som kommunförbund.

Jag har inte sett, herr ålderspresident, ett förslag där Socialdemokraterna öronmärker mer pengar till kommunal räddningstjänst i någon form. Men låt oss ta den diskussionen när ni har ett sådant förslag på plats.

Vårt besked är tydligt: Vi vill öka förmågan brett hos den kommunala räddningstjänsten i det civila försvaret. Vi bereder just nu det underlag som MSB har levererat in till Regeringskansliet per den 1 mars. Eventuella

framtida satsningar kan jag naturligtvis inte redogöra för här i en interpellationsdebatt, för det finns ett format för hur framtida budgetsatsningar redovisas när det kommer till arbetet med budgeten för 2024.

Därutöver behöver man konstatera att det som staten framför allt har ett ansvar för på området är att det finns resurser för extraordinära händelser och att arbetet mot höjd beredskap kan fortsätta att bedrivas. Det grundläggande ansvaret här är kommunernas. Vi har haft ett rekordinflöde och rekordresultat i kommuner och regioner de senaste åren.

Även om vi har svåra tider framåt handlar det här om politiska prioriteringar, och jag skulle vilja hävda att räddningstjänst är en fundamental funktion i en kommun. Jag kan inte göra prioriteringar åt enskilda kommuner i den delen. Men jag skulle vilja träffa den kommunpolitiker som *inte* tycker att detta är centrala och prioriterade frågor.

Låt mig säga att MSB har en pool av nationella resurser som finns att använda för just extraordinära händelser, till exempel vid skogsbränder, översvämningar, oljeutsläpp med mera. Detta är alltså ett område där vi satsar resurser och där vi ser till att dessa resurser finns att tillgå. Om interpellanten har en annan uppfattning, nämligen att all räddningstjänst ska vara statlig, får han gärna framföra denna synpunkt så att vi får diskutera den. Men jag uppfattar inte att det finns någon sådan bred politisk enighet i Sveriges riksdag.

Anf. 21 ADRIAN MAGNUSSON (S):

Herr ålderspresident! Jag vill återigen påpeka för alla här i kammaren och för alla som lyssnar att vi satsade mer än dubbelt så mycket som regeringen på generella anslag till kommunerna som kommunerna sedan kan skicka ut till kommunförbunden som sköter räddningstjänsten. Det är fullt möjligt att göra.

Statsrådet säger här återigen att räddningstjänsten är en fundamental funktion i en kommun. Som jag påpekade tidigare finns det redan i dag kommunförbund som tvingas skära i räddningstjänsten. På något sätt pekar det på att man då har gått igenom resten av den kommunala sektorn. Då tycker alltså statsrådet att man ska skära ytterligare i välfärden för att finansiera räddningstjänsten. Det är så jag tolkar budskapet till kommunalråden ute i landet.

Då kan jag ta Vollsjö och Lövestad igen som exempel. I Vollsjö röstade 73,68 procent av väljarkåren på något av högerpartierna i riksdagsvalet i höstas. I Lövestad var det 68,62 procent som gjorde det. Det är en förkrossande majoritet som har valt att lägga sin röst på något av de tre partier som sitter i regeringen eller på det parti som styr regeringen. Då är alltså budskapet: I er kommun ska man skära så mycket som möjligt i välfärden och dessutom, om man måste som i detta fall, lägga ned brandstationen.

Jag tycker att detta är ett beklagligt besked att ge till landets kommuner och särskilt till invånarna i dessa orter.

Anf. 22 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Herr ålderspresident! Vi är alla måna om att skapa goda förutsättningar för räddningstjänsten runt om i landet. Vi är alla måna om att skapa goda förutsättningar för de tillkommande uppdrag som finns för räddningstjänsten vid höjd beredskap. Dessa frågor bereds just nu i Regeringskansliet.

Till syvende och sist har vi en ordning där det grundläggande ansvaret för räddningstjänsten är kommunalt. Vad varje kommun gör med sin räddningstjänst styrs inte av ett dekret från regeringen, utan det ligger inom ramen för det kommunala självstyret. Det är alltså en politisk prioritering.

Det som vi har att göra här och nu är att se till att den samlade förmågan i det civila försvaret stärks. Räddningstjänsten har en helt instrumentell del.

Att tänka sig en ordning där staten går in och, som interpellanten tycks efterfråga, räddar enskilda brandstationer vore en ganska oortodox lösning för att se helheten i detta. Och jag uppfattar inte, även om interpellanten vill få det att låta på detta sätt, att Socialdemokraterna i grunden har någon annan uppfattning i denna fråga eller har något annat förslag för att gå in och rädda enskilda brandstationer.

Vi behöver se till att förmågan i det civila försvaret ökar. Det görs genom att regeringen satsar brett på det civila försvaret – som jag nämnde nästan 1 miljard mer för 2023 än den bana som slogs fast i försvarsbeslutet från 2020. Och vi kommer att fortsätta med detta arbete för att stärka det civila försvaret.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2022/23:294 om förutsättningarna för fler bostäder för äldre

Anf. 23 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Alireza Akhondi har frågat mig om jag tänker ta några initiativ för att se över eller förtydliga reglerna för trygghetsbostäder och andra typer av bostäder som är anpassade för äldre.

Sverige ska ha en långsiktig och hållbar bostadspolitik som erbjuder bostäder för livets olika skeden. Under kommande år kommer allt fler av de stora barnkullarna från 1940-talet att bli över 80 år gamla. Det innebär att de kommer in i en ålder då större behov av vård och omsorg ofta inträder. Det ställer särskilda krav på bostadsbeståndet, och efterfrågan på nya bostäder med särskild inriktning mot äldre kan förväntas öka. Det gäller trygghetsboenden såväl som andra boenden för äldre.

För att möta denna efterfrågan kommer regeringen att arbeta för ökade incitament att bygga, öka tillgången på byggbar mark och förenkla reglerna för att bygga. En sådan reformagenda kan även bli gynnsam för trygghetsboenden och andra boenden för äldre.

Ett arbete för enklare regelverk är Möjligheternas byggregler, som är en modernisering och förenkling av Boverkets byggregler, BBR. Även Bygglövsutredningens betänkande *Ett nytt regelverk för bygglov*, som innehåller flera förslag som syftar till ett enklare, effektivare och mer ändamålsenligt regelverk, bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Regelförenklningar kan både förenkla för byggandet, så att det tillskapas fler bostäder, och leda till lägre priser. Enklare byggregler kan även underlätta och bidra till en mer enhetlig regeltillämpning i kommunerna.

Prot. 2022/23:97
25 april

Svar på
interpellationer

En åtgärd som nyligen genomförts är införandet av certifierade byggprojekteringsföretag, som är en ny aktör i plan- och byggprocessen. Reformen trädde i kraft den 1 augusti förra året. Genom att certifierade byggprojekteringsföretag får ersätta kommunernas inledande kontroll av att byggreglerna uppfylls kan byggprocessen bli mer förutsägbar. Därmed kan effektiva och repeterbara processer underlättas.

Regeringen fortsätter och intensifierar nu arbetet för att förenkla och förbättra reglerna för att bygga.

Anf. 24 ALIREZA AKHONDI (C):

Herr ålderspresident! Jag tackar statsrådet Andreas Carlson för svaret. Men jag upplever inte riktigt att statsrådet svarade på frågeställningen i just denna interpellation. Jag brottades själv med att försöka formulera ett inlägg som enbart berör just denna fråga. Men i själva verket, precis som statsrådet antyder, hänger väldigt många olika frågor ihop när det kommer till bostadsmarknadens funktionssätt som sådant, rörligheten på bostadsmarknaden och olika målgrupper som finns på denna bostadsmarknad. Men själva sakfrågan i detta fall handlar om ramverket för trygghetsboenden och bostäder för äldre. Och det är en fråga som inte riktigt besvarades i interpellationssvaret, vilket jag tycker är lite tråkigt, även om jag naturligtvis förstår statsrådets möjligheter att svara.

Låt mig utveckla detta lite grann. Nu gör jag själv samma misstag. Vi har allvarliga problem på svensk bostadsmarknad i dag av strukturell natur med långtgående konsekvenser även inom andra politikområden. Om jag till exempel tar ungas och utrikesföddas möjligheter att träda in på bostadsmarknaden får det också sociala konsekvenser när människor tvingas bo i områden där en viss typ av händelser inträffar. Jag är själv uppvuxen i Tensta och har verkligen upplevt hur det är att bo i utanförskapet och de konsekvenser som det kan ha för ens möjligheter att komma fram i livet.

Jag återgår till bostäder för äldre, för det är en väldigt viktig målgrupp. Om vi tittar på de demografiska kartorna ser vi problematiken, och om vi inte adresserar detta riskerar det att bli ännu värre. Då får vi också ytterligare problem med inlåsning i bostadssektorn på ett olyckligt sätt. Jag hoppas alltså att statsrådet i sitt nästa anförande utvecklar just den frågan något.

Anf. 25 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Tack för en angelägen och viktig interpellation, Alireza Akhondi! Jag uppskattar initiativet till en dialog kring denna för samhället så viktiga fråga.

Ledamoten är inne på demografin och behovet av olika upplåtelseformer och olika bostäder som kan tillgängliggöras för äldre. Det var också något jag berörde i mitt inledande svar, herr ålderspresident. Det behövs insatser som gör *hela* plan- och byggprocessen mer effektiv, och precis som Alireza Akhondi var inne på i sitt första inlägg hänger detta ihop. Det finns inte en enskild sÄrlösning eller snabbfil som träffar just den typen av bostäder.

Därför är beskedet att regeringen jobbar väldigt intensivt med att ta fram reformer för att korta ledtider, förenkla och förbättra byggregler och öka tillgången till byggbar mark. Det kommer att underlätta för grupper som i dag har det svårt på bostadsmarknaden av olika skäl.

När det gäller äldres bostäder finns det ingen särskild reglering för dessa i PBL eller PBF. BBR, alltså Boverkets byggregler, innehåller en bestämmelse gällande bostadsutformning som enbart gäller bostäder för äldre. Vidare har BBR ett antal allmänna råd där bostäder för äldre nämns, exempelvis när det gäller brandklassning, buller och ventilation.

Som jag sa i mitt inledande anförande, herr ålderspresident, ses dessa regler nu över i det arbete som kallas Möjligheternas byggregler. Boverket arbetar för närvarande med en stor översyn av byggreglerna. De ska moderniseras och förenklas för att kunna bidra till ett snabbare och mer kostnadseffektivt byggande. De nya reglerna ska främja innovation och teknisk utveckling samt bidra till att effektivisera byggandet och gynna ökad konkurrens.

Efter översynen ska byggreglerna bestå av färre detaljregler, vara formulerade som funktionskrav och endast innehålla bindande föreskrifter. Branschen är också knuten till detta arbete och har möjlighet att påverka det så att det blir tillämpbart och så effektivt som möjligt i det praktiska byggandet.

Svaret på Alireza Akhondis fråga, herr ålderspresident, är alltså att det pågår ett arbete med att se över BBR. Det är i BBR det finns särskilda regleringar vad gäller just äldres bostäder. Detta är angeläget och något jag följer mycket noga för att uppnå det som är syftet här, det vill säga att gå ifrån detaljerade byggregler och gå mer mot funktionskrav. På det sättet kan man också öka byggandet när det gäller bostäder för äldre.

Alireza Akhondi är också inne på de strukturella hinder och problem som finns när det kommer till byggandet och på bostadsmarknaden. Det är också där regeringen jobbar med att öka den strukturella tillgången till bland annat byggbar mark. Kommunernas planberedskap ska höjas, och ledtider ska kortas. Det handlar om de strukturella faktorer vi kan göra något åt så att svensk bygg- och bostadsmarknad står bättre rustad när konjunkturen så småningom vänder uppåt.

Regeringen avser alltså att ta fram reformer för det jag har varit inne på: ett ökat byggande, en bättre fungerande bostadsmarknad, mer tillgänglig byggbar mark, kortare ledtider och förenklade och förbättrade regler – och även reformer som möjliggör för fler att äga sitt boende. Även i det avseendet ser jag fram emot en god dialog med riksdagens olika partier, herr ålderspresident, och med Alireza Akhondi. Detta är angelägna frågor i det mycket tuffa och bekymmersamma läge som Sverige befinner sig i.

Anf. 26 ALIREZA AKHONDI (C):

Herr ålderspresident och statsrådet! Jag tackar så mycket för statsrådets ödmjuka svar. Jag ser också fram emot en breddad dialog kring dessa viktiga samhällsfrågor.

Jag vet att statsrådet verkligen vill adressera den här frågan. Det förstår jag. Men sedan den första alliansregeringen tillträdde 2006 har det gjorts över 60 utredningar på området svensk bostadsmarknad. Jag, som är lite otålig som person, tycker att det är djupt olyckligt att riksdagens partier – nu klandrar jag inte något enskilt parti, utan jag tror att vi alla bär ett ansvar för helheten – inte har lyckats adressera de strukturproblem som finns givet befolkningsökningen, vårt sätt att leva och den demografiska förändringen.

Jag skulle vilja göra några medskick till statsrådet som jag visserligen är övertygad om att statsrådet redan är väl medveten om.

När det till exempel gäller detta med ökade incitament att äga sin bostad är bankernas sätt att beräkna lån och annat ett hinder som påverkar äldres möjligheter att äga sin bostad. Det får man också titta på i helheten.

Nästa fråga, som också påverkar rörligheten, är skattesystemets utformning i det som berör bostadsmarknaden. Då pratar vi både om räntesvindel och reavinstbeskattningen, liksom om andra möjligheter som påverkar totalkalkylen. Om man sitter på en villa på 200 kvadratmeter och ändå behöver flytta får man inte riktigt ihop det när man räknar på det.

Vi vet också att en hel del som har rätt till bostadsbidrag inte tar ut bostadsbidrag. Även om det är statsfinansiellt bekymmersamt är frågan om detta, det vill säga att synliggöra den möjligheten, kan vara ett sätt att komma åt ett annat problem och lösa det.

Allt detta vet säkert statsrådet, men jag kände ändå att det var viktigt att lyfta fram de lite större frågorna kring helheten.

Anf. 27 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Jag tycker att det finns stort utrymme för att höja blicken och se på de utmaningar vi har på svensk bostadsmarknad och göra det på ett holistiskt sätt. Det finns som sagt inte en enskild åtgärd som löser de stora strukturella problemen som har byggts upp under lång tid.

Det är rätt att alliansregeringen, också när Kristdemokraterna hade bostadsministerportföljen förra gången, tillsatte många utredningar och satte igång mycket arbete. Sedan har det dock tyvärr stannat upp, i alla fall på en hel del fronter, under de åtta år då det har varit svängdörr till den posten och ett stort antal bostadsministrar. Min ambition är att ta just det holistiska angreppssättet och arbeta i nära dialog med andra ministrar i regeringen. De frågor som Alireza Akhondi är inne på ligger under andra statsrådsansvarsområden.

För att nämna kreditrestriktionerna har det tillsatts en kommission som ska titta på just makrotillsynen. Det handlar förstås om att den ska vara effektiv och om att vi ska ha en god tillsyn men också om att den ska vara ändamålsenlig så att andra hinder inte byggs upp. Det ska vara väl avvägt och ändamålsenligt. Detta uppdrag har nu givits. Beslutet har alltså fattats av regeringen när det kommer till en av de delar Alireza Akhondi har med i sina medskick.

Låt mig också nämna någonting om statsbidragen inom äldreområdet i stort. I budgetens utgiftsområde 9 har regeringen även aviserat en översyn av statsbidragen. Flera av de aktuella statsbidragen överlappar nämligen varandra, och konstruktionen skiljer sig åt. Regeringen avser att undersöka möjligheten att slå ihop flera av statsbidragen för att på så sätt minska den administrativa bördan och förbättra kommunernas förutsättningar att ta del av bidragen.

Detta skulle förstås i sig kunna ha god påverkan på situationen för de äldre som i dag är beroende av äldreomsorg, men också när det gäller boendefrågan bedömer jag att det skulle kunna vara ett sätt att effektivisera och se till att olika stödssystem inte överlappar varandra. Det ska i stället vara ändamålsenligt och effektivt.

Apropå den lite större frågan om strukturella hinder är det just detta som vi nu, precis som jag har sagt tidigare i denna interpellationsdebatt, jobbar med att ta fram reformer kring. Jag tänker inte upprepa det.

Det finns också beredningsunderlag till följd av att det har tillsatts många utredningar. Jag nämnde exempelvis Bygglövsutredningen i mitt inledande svar. Vi bereder nu flera av förslagen därifrån. Jag ser fram emot att återkomma till riksdagen med dem, i god dialog med riksdagens olika partier.

Anf. 28 ALIREZA AKHONDI (C):

Herr ålderspresident! Eftersom jag är tidigare förvaltningschef i kommunal förvaltning, och eftersom jag är centerpartist, var det ljuv musik för mina öron att man gör en översyn av antalet statsbidrag. Administrationen och komplexiteten i utformningen av vissa sorters smådutt när det gäller statsbidrag är bekymmersamma saker, och detta blir tyvärr kontraproduktivt. Jag tror att vi bör ha stor tilltro till ett tydligt utformat ramverk. Jag tror, som ett medskick, att kommunsektorn klarar av att göra rätt prioriteringar givet de lokala förutsättningarna.

Det finns även något annat som jag vill skicka med statsrådet. Kommunsektorn drog under 2021 in ungefär 12 miljarder kronor genom realisationer av mark. Om bostadsmarknaden och byggandet kraschar, vilket vi får tydliga signaler om, kan det innebära ytterligare ett hål i den kommunala verksamheten som behöver hanteras. Under pandemiåren tog alla partier i så de nästan sprack med tillskott till kommunsektorn, så det finns pengar i exempelvis resultatutjämningsreserven som man skulle kunna använda för att täcka nuvarande problematik. Inför kommande år behöver man dock ha med sig att det är rätt mycket pengar som har försvunnit från den kommunala sektorn.

Avslutningsvis: Jag har hört att man säger att bostadspolitik inte vinner val, men mitt medskick till statsrådet är att detta – tvärtom – är en av de absolut viktigaste samhällsutmaningar vi har i dag.

Anf. 29 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Tack, Alireza Akhondi, för denna angelägna interpellationsdebatt!

Låt mig ta fasta på något som ledamoten sa precis på slutet, nämligen att detta är en mycket viktig och angelägen fråga. Det råder en mycket tuff situation i svensk ekonomi och på svensk bostadsmarknad. Trösklarna, som var höga redan före denna mycket tuffa ekonomiska situation, höjs ytterligare för många som har svårt att komma in på bostadsmarknaden och att få hushållskassan att gå ihop.

Detta är en angelägen fråga för regeringen. Finansministern aviserade vid budgetpresentationen förra veckan att det ska tas fram reformer. Några av dem, som vi jobbar mycket med, har jag redogjort för här.

I den produktivitetskommission som utsågs i går lyfts bostadsmarknaden och behovet inom byggsektorn när det gäller produktivitet och tillväxt fram. Detta är någonting som hela regeringen fäster sin uppmärksamhet på nu. Det är inte bara en fråga för mig som bostadsminister, utan det är något som är angeläget för hela regeringen.

Vi arbetar med detta på ett holistiskt sätt och på många olika fronter. Det finns, som sagt, inte en enkel lösning som snabbt löser detta, utan det

här kommer att kräva stora insatser och god dialog mellan olika partier. Jag välkomnar förstås alla riksdagens partier till denna dialog.

Vi ses igen i civilutskottet nästa vecka, då jag som bostadsminister kommer dit på besök. Det ser jag fram emot.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2022/23:295 om bostäder och stambanor

Anf. 30 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Alireza Akhondi har frågat mig vilket ansvar jag anser att staten har i förhållande till berörda kommuner när planeringen av nya stambanor stoppats samt om jag avser att ta några initiativ för att från statligt håll kompensera berörda kommuner för kostnader som kan kopplas till planeringen av bostäder med anledning av de nya stambanorna.

Den statliga utredningen Sverigeförhandlingen hade flera uppdrag med anknytning till planerna på nya stambanor. Den skulle bland annat ingå överenskommelser med berörda kommuner och andra aktörer om finansiering och utformning av spår och stationer där stambanorna ansluter till respektive stad. Överenskommelserna skulle ingås med förbehåll för efterföljande rättsliga prövningar samt regeringens och i förekommande fall riksdagens godkännande.

Sverigeförhandlingen lämnade sin slutredovisning i december 2017. I redovisningen ingick avtal som Sverigeförhandlingen tecknat med kommuner och regioner längs järnvägen. Avtalen omfattade åtaganden från kommuner om att medfinansiera höghastighetsjärnvägen om sammanlagt 1,24 miljarder kronor samt att sammantaget bygga 92 270 nya bostäder. Vidare innehöll avtalen bestämmelser om hastighetsstandard på järnvägen, stationslägen och uppföljningsorganisation. Utredningen föreslog i sitt slutbetänkande att regeringen skulle godkänna avtalen.

Den nuvarande regeringen var redan när den tillträdde tydlig med att den prioriterar upprustning av befintlig järnväg, bättre vägstandard och utbyggd laddinfrastruktur före investeringar i nya stambanor för höghastighetståg. Trafikverket har också fått fyra uppdrag som gäller den fortsatta hanteringen av de nya stambanorna.

Slutligen kan jag konstatera att den tidigare regeringen har haft dessa avtal i nästan fem år – mer än en mandatperiod – utan att godkänna dem. När nuvarande regering nu har fattat beslut om den fortsatta hanteringen av höghastighetsjärnvägen blir det naturligt att behandla avtalen. En beredning av detta pågår i Regeringskansliet.

Anf. 31 ALIREZA AKHONDI (C):

Herr ålderspresident och statsrådet! På denna punkt är ledamoten lite mer ilsken i det avseendet att det finns en principiell frågeställning kopplad till detta. Det handlar om att ingångna avtal ska hållas, i synnerhet när vi har en stat som motpart.

Som statsrådet är väl medveten om är denna typ av processer extremt långa, och de berör väldigt många. Vissa av oss har följt Sverigeförhandlingen och de förhandlingar som skedde innan dess. Jag var själv en del av

Cederschiöldsförhandlingen en gång i tiden och såg hur komplicerat det var att försöka synka ihop alla de beslut och de aktörer som behöver vara involverade för att man ska få till det. Därför blir jag lite extra ledsen över att man väljer att på det här sättet hantera denna fråga, som är viktig för de berörda kommunerna, med vänsterhanden. Jag tycker faktiskt inte att en stat ska kunna agera på det här sättet.

Jag satt inte i någon regering under den förra mandatperioden och hade över huvud taget inte något inflytande över denna process, men statsrådet Andreas Carlson har ju både befogenhet och ett ansvar att kunna ge svar.

Det går också att se detta ur ett lite större, holistiskt perspektiv. Vi ser ju att det är trångt på järnvägen. Vi ser att det finns eftersatt underhåll. Tanken med att slå ihop Trafikverket och Banverket var ju att man skulle kunna få synergieffekter. Tanken var inte att vi skulle få ett vägverk som kallas trafikverk och att man på så sätt skulle prioritera bort angelägna infrastrukturens satsningar.

Givet den situation som vi befinner oss i när det gäller bostadsbyggandet – med den kollaps som sker och med befolkningsökningen men också när det gäller att öka stimulansen och att utöka arbetsmarknadsregionerna, så att människor faktiskt kan ta jobb där jobben finns – är det djupt olyckligt att man skjuter upp denna fråga.

Vi hade ett gyllene tillfälle när räntorna var på minus att mot betalning låna pengar och göra kraftfulla investeringar för framtiden.

Om man sedan väljer att raljera och kalla det höghastighetsbanor och lyxprojekt eller om man kallar det för vad det faktiskt är, nämligen nya stambanor i ett land med växande befolkning, är en annan diskussion. Men behovet av dessa stambanor finns.

Statsrådet nämnde i slutet av svaret att det finns en del avtal som ska behandlas, och då blir jag lite nyfiken. Kan vi få lite mer information om ingångsvärdena i hanteringen av dessa avtal?

Anf. 32 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Regeringen har ända sedan den tillträdde varit tydlig med att växlarna för järnvägsinfrastrukturen läggs om. Men jag har respekt för att man kan ha olika syn i sakfrågan.

I interpellationen tas överenskommelserna upp, och precis som jag sa inledningsvis skulle överenskommelserna ingås med förbehåll för efterföljande rättsliga prövningar samt regeringens och i förekommande fall riksdagens godkännande.

Det är intressant att den tidigare regeringen hade de avtal Sverigeförhandlingen hade tecknat med kommuner och regioner längs de planerade sträckorna på bordet i nästan i fem år, alltså under mer än en mandatperiod, utan att godkänna dem. Förra regeringen hade ju ett samarbete med Centerpartiet, så Alireza Akhondi kan kanske ställa frågan internt varför Centerpartiet inte drev på en så för partiet angelägen fråga när man hade chansen inom ramen för förra regeringens mandat.

Att den nya regeringen med tanke på den nya riktningen och de beslut vi har fattat har en annan ingång och inriktning kan inte komma som en överraskning.

Detta är som sagt en fråga som vi får hantera. En beredning av detta pågår i Regeringskansliet, och jag kan i dag inte säga mer om innehållet.

Prot. 2022/23:97
25 april

Svar på
interpellationer

Jag blir nästan lite lockad att vända mig till herr ålderspresidenten i detta sammanhang i egenskap av min företrädare på posten som infrastrukturminister, men det ska jag förstås inte göra här i dag. Men det finns frågor att ställa till den dåvarande regeringen om hanteringen av detta.

För nuvarande regering, som har varit på plats i sex månader, är det svenska järnvägsnätet av största vikt för att hela Sverige ska fungera. Underhållet är eftersatt sedan många år, och därför behövs en ny inriktning på investeringarna som ska genomföras så att inte nya investeringar trängs undan stora och viktiga underhållsåtgärder.

Det är därför vi prioriterar upprustning av befintlig järnväg och investeringar i kapacitetshöjningar när det gäller att bygga bort flaskhalsar och se till att vi får just högre kapacitet, vilket Alireza Akhondi är inne på. De satsningar som görs på järnväg ska i första hand underlätta för arbetspendling och godstrafik eftersom det främjar jobb och tillväxt i hela landet.

Jag vill även påminna om att Riksrevisionen kritiserade den förra regeringen för att den trots mycket stora kostnader och bristande kontroll ändå valde att driva på höghastighetstågsprojektet.

Nu har vi en annan inriktning, och vi har gett Trafikverket i uppdrag att ta fram planer för genomförande av de sträckningar som redan fanns i den nationella planen. Vi har också gett Trafikverket i uppdrag att se vilka möjligheter som finns att skynda på infrastrukturinvesteringar i järnvägsnätet i de norra delarna av landet – detta för att möjliggöra och omhänderta den mycket omfattande nyindustrialisering vi ser och för att transportsystemet som sådant inte ska bli en flaskhals i den gröna omställningen.

Vi har alltså höga ambitioner, jobbar hårt och har gett Trafikverket uppdrag. Jag ser dock också fram emot att återkomma inom ramen för den vanliga revideringen av den nationella planen.

(ÅLDERSPRESIDENTEN: Hur frestande det än är håller jag mig till att vara ålderspresident i detta sammanhang och ger mig in i debatten vid ett annat tillfälle.)

Anf. 33 ALIREZA AKHONDI (C):

Herr ålderspresident! Det hade faktiskt varit intressant om det hade funnits möjlighet för ålderspresidenten att kliva in, för statsrådet tar ju upp en fråga som jag inte har någon insyn i.

Det jag däremot har insyn i som ledamot av Sveriges riksdag är principen att ingångna avtal ska hedras oavsett majoritetsförhållande i kammaren. Det är så pass långa processer att det inte går att byta hatt för att modet ändras.

Som person är jag en siffernörd, och statsrådet antyder att kakan är statisk, vilket är en felaktig bedömning. Kakan kan växa beroende på de prioriteringar man väljer att göra. Låt oss inte fastna i begrepp som höghastighetståg, lyxprojekt och så vidare, utan låt oss fokusera på sakfrågan, det vill säga kapaciteteten på järnvägsspåren. Det finns ett behov av ökad godstrafik, och vi vill gärna minska transportsektorns klimatpåverkan. Mer transport på järnväg ger mervärde, och det måste man också kunna räkna in i kalkylen.

Jag känner väl till frågan om arbetspendling eftersom jag var arbetsmarknadspolitisk talesperson under förra mandatperioden. Om Norrbottenregionen, med cirka 250 000 invånare, ska uppnå sin fulla potential

behövs en fördubbling av befolkningen. På något sätt måste dessa kunna ta sig till olika ställen, och det får inte reduceras till märkligheter som flyttbidrag med mera. Detta handlar om strukturfrågor som också påverkar statsrådets andra portfölj, det vill säga bostadsmarknaden och behovet av att bygga bostäder i norr.

Godkännandet av avtalen är en sak, men när det gäller den ekonomiska styrningen inom ramen för infrastrukturpropositionen och den nationella planen kan man välja att skjuta till pengar utan att man driver upp inflationstakten givet det inflationstryck vi har. Offentliga utgifter driver nödvändigtvis inte upp inflationen om man väljer att göra rätt justeringar på andra politikområden.

Satsa på framtiden är vägen framåt, Andreas Carlson. Jag hoppas verkligen att statsrådet ser såväl det principiellt angelägna i att hålla avtal som det angelägna i sak: att vi behöver ett starkare Sverige som håller ihop och att järnvägen är ett viktigt medel för det.

Anf. 34 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Låt mig inleda med den principiella frågan. De överenskommelser som Alireza Akhondi hänvisar till skulle ingås med förbehållet att efterföljande rättsliga prövningar samt regeringens och i förekommande fall riksdagens godkännande fanns på plats. Med tanke på regeringens nya riktning när det gäller stambanor för höghastighetståg råder inte längre denna förutsättning. Vi har dock givetvis ett ansvar att hantera denna typ av avtal, och denna beredning pågår som sagt i Regeringskansliet.

Så till sakfrågan. Jag håller helt och hållet med Alireza Akhondi om att det behöver finnas ett transportsystem som är robust, säkert och tillgängligt i hela landet. Mot bakgrund av just detta avbröt regeringen planerna på stambanor för höghastighetståg eftersom de riskerar att äta upp en alltför stor del av kakan. Oavsett om den är statisk eller kan växa hade det varit en betydande undanträngningseffekt för andra viktiga åtgärder. Det fanns också kritik från Riksrevisionen när det kommer till de mycket stora kostnaderna och bristande kontroll.

Ett exempel där vi i regeringen nu har lagt i en ny växel är att vi, när det kommer till norr, har gett ett uppdrag till Trafikverket för att se vad man kan göra för att skynda på investeringar i de så nödvändiga förbättringsåtgärder som behövs för både arbetspendling och godstrafik för att möjliggöra den gröna omställningen och nyindustrialisering. Det är ett kort uppdrag till Trafikverket, bara sex månader, och jag ser fram emot att ta del av det.

Det andra exemplet är det uppdrag som vi har gett till Trafikverket vad gäller de södra delarna av landet. Med tanke på att Fehmarn Bält-förbindelsen öppnas om bara några år mellan Danmark och Tyskland förväntas trycket öka ännu mer på det svenska transportsystemet. Detta är sex år framåt, 2029. Det går liksom inte att vänta på väldigt långa planer som är klara om väldigt lång tid, utan vi behöver se vad kan vi göra inom ramen för befintlig infrastruktur. Det fanns till exempel förslag i Trafikverkets remiss till nationell plan om kapacitetshöjande åtgärder på den svenska sidan av Öresundsbron. Det är relativt små åtgärder i sammanhanget men som skulle ha väldigt stor effekt för att öka kapaciteten på bron och gå från 8 tåg i timmen till 14 tåg i timmen. Detta fanns inte med i den nationella

planen men är någonting som förstås Trafikverket kan titta på inom ramen för det uppdrag som regeringen nu har gett. Där kan man också se hur man kan öka kapaciteten på Lund–Hässleholm och andra delar i Skåne som kan komma på plats betydligt snabbare än vad nya stambanor för höghastighetståg hade gjort. De kan också vara mer kostnadseffektiva och ha en annan samhällsekonomisk kalkyl som gör att vi får mer för pengarna och möjliggör jobb och tillväxt i hela landet.

Det är två exempel på hur regeringen jobbar med att påskynda och se till att vi höjer kapaciteten och samtidigt skapar utrymme för att också ha pengar till de viktiga underhållsåtgärderna för att vara förebyggande och prediktiva och inte tvingas åka ut på akuttryckningar när kontaktledningarna har rasat utan vara på plats tidigare och förebygga i underhållet. Det finns många behov, och då gäller det att kunna prioritera och att göra det i ett högt tempo för att vi ska stärka järnvägsinfrastrukturen i vårt land.

Anf. 35 ALIREZA AKHONDI (C):

Herr ålderspresident! Det gläder mig att Andreas Carlson inte bara sitter på sin stol i Rosenbad utan är engagerad i de här frågorna. Jag känner verkligen kärleken till vårt älskade land och viljan att göra det ännu bättre. Men något lyser med sin frånvaro i statsrådets anförande: Det finns inget motsatsförhållande i att kunna göra fler saker samtidigt och på så sätt också få synergieffekter.

När det gäller att göra trimningsåtgärder minns jag när Scania ropade på E4 mot Botkyrka. Då kom Vägverket med förslaget att om vi trimmar får vi ut effekten utan att behöva göra nödvändiga investeringar. Att statsrådet tog Öresundsbron som exempel är fantastiskt. Som vän av ordning och reda och att man är försiktig med människors och företagens surt förvärvade skattebetalningar vill jag säga att det finns olika sätt att finansiera olika projekt. Öresundsbron är ett klassiskt exempel på att man faktiskt kan finansiera detta på ett klokt sätt utan att det för den delen blir ett minus-saldo i slutändan utan snarare positivt. Om man hade synpunkter på utformningen av finansieringsfrågan, det vill säga den makroekonomiska frågan, kunde man ju ha dragit i bromsen lite grann och diskuterat finansieringen snarare än att säga att detta är ett lyxprojekt som inte fyller en funktion. Det drabbar också kommunerna som har ingått avtal med staten.

Anf. 36 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Herr ålderspresident! Tack, ledamoten Alireza Akhondi, för interpellationen som har väckts och för den här debatten!

Flera saker samtidigt, nämner Akhondi. Det är ju egentligen det som regeringen gör: att inte lägga alla ägg i samma korg och ha de mycket stora undanträngningseffekter som nya stambanor för höghastighetståg hade inneburit.

Trimningsåtgärder är ett av de finaste ord jag vet. Även underhåll är ett väldigt fint och viktigt ord i sammanhanget, och det är också det som vi behöver ha råd med för att ha så mycket effekt som möjligt av våra skattemedel när det kommer till infrastrukturåtgärder.

Alireza Akhondi nämner även annan typ av finansiering. Medfinansiering är en sådan. Det ligger med i Trafikverkets uppdrag när det kommer till översynen om vad man kan göra i norr för att påskynda infrastrukturplaneringen där. För att få spår på plats snabbare ska man också se möjlig-

heter till medfinansiering och göra det i dialog med fler olika aktörer, näringslivet inkluderat, och förstås även regioner och kommuner.

Jag ser fram emot att ha ett högt tempo i de här frågorna, trots att tiderna är kärva. Vi har inte obegränsat med utrymme med tanke på det ekonomiska läget och de kostnadsökningar som kommer i spåret av det. Därför är det så viktigt att kunna prioritera och att också göra det, även om vi kan ha lite olika syn på hur det ska göras. Men jag uppskattar den dialog vi har haft i dag och ser fram emot fortsatt god dialog framöver – kanske också inkluderat ålderspresidenten, så att vi kan ha ett trepartssamtal utan att bryta mot olika debattregler här i kammaren.

(ÅLDERSPRESIDENTEN: Tack så mycket! Det låter frestande.)

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 10 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Propositioner

2022/23:104 Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU

2022/23:106 Skärpt syn på brott mot journalister och vissa andra samhällsnyttiga funktioner

2022/23:108 Ett effektivare förfarande för att fastställa och fördela begravningsavgiften till Svenska kyrkan

2022/23:109 Utökade polisiära befogenheter i gränsnära områden

EU-dokument

COM(2023) 201 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 2001/110/EG om honung, 2001/112/EG om fruktjuice och vissa liknande produkter avsedda som livsmedel, 2001/113/EG om sylt, gelé och marmelad samt sötad kastanjepuré avsedda som livsmedel och 2001/114/EG om vissa former av hållbarhetsbehandlad, helt eller delvis dehydratiserad mjölk avsedd som livsmedel

§ 11 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 21 april

2022/23:319 Öresundsmetron

av *Jamal El-Haj* (S)

till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

2022/23:320 Straffrättsliga reformer

av *Adam Marttinen* (SD)

till justitieminister *Gunnar Strömmer* (M)

Prot. 2022/23:97
25 april

*Svar på
interpellationer*

2022/23:321 Bostadspolitiken och situationen på bostadsmarknaden
av *Malcolm Momodou Jallow* (V)
till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

den 24 april

2022/23:322 Åtgärder för att minska växthusgasutsläppen under mandatperioden

av *Elin Söderberg* (MP)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:323 Ökade medel till välfärden

av *Mattias Vepsä* (S)

till finansminister *Elisabeth Svantesson* (M)

2022/23:324 En kommission för svensk bostads- och fastighetsmarknad

av *Alireza Akhondi* (C)

till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 21 april

2022/23:584 Systembolaget

av *Marianne Fundahn* (S)

till finansminister *Elisabeth Svantesson* (M)

2022/23:585 Skavsta som Stockholms södra flygplats

av *Martina Johansson* (C)

till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

2022/23:586 Landsbygdens förutsättningar efter nedsläckning av 2G- och 3G-näten

av *Staffan Eklöf* (SD)

till statsrådet *Erik Slottnér* (KD)

2022/23:587 En offensiv innovationsstrategi i Sverige

av *Aida Birinxhiku* (S)

till energi- och näringsminister *Ebba Busch* (KD)

2022/23:588 Skydd av det svenska alkoholmonopolet

av *Yasmine Bladelius* (S)

till socialminister *Jakob Forssmed* (KD)

2022/23:589 CSN:s arbete med omställningsstudiestödet

av *Niklas Sigvardsson* (S)

till utbildningsminister *Mats Persson* (L)

2022/23:590 Arbetslösheten i Söderhamn

av *Jim Svensk Larm* (S)

till arbetsmarknads- och integrationsminister *Johan Pehrson* (L)

2022/23:591 Besked till Sveriges kommuner och regioner

av *Yasmine Bladelius* (S)

till statsrådet *Acko Ankarberg Johansson* (KD)

den 23 april

Prot. 2022/23:97
25 april

2022/23:592 Gårdsförsäljning av alkoholdrycker
av *Christofer Bergenblock* (C)
till socialminister Jakob Forssmed (KD)

den 24 april

2022/23:593 Trafikverkets avgifter
av *Lars Isacsson* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)
2022/23:594 Regionala center mot arbetslivskriminalitet
av *Jim Svensk Larm* (S)
till statsrådet Paulina Brandberg (L)
2022/23:595 Erkännande av folkmordet 1915 i dåvarande Osmanska riket
av *Håkan Svenneling* (V)
till utrikesminister Tobias Billström (M)

§ 13 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 21 april

2022/23:531 Nordiska näringsrekommendationer
av *Anna-Caren Säterberg* (S)
till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 14.56.

Sammanträdet leddes
av andre vice talmannen från dess början till och med § 7 anf. 19 (delvis)
och
av ålderspresidenten därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 3 Anmälan om faktapromemorior	2
§ 4 Ärenden för bordläggning	2
§ 5 Svar på interpellation 2022/23:281 om ansvar för hyresgäster för brottslighet som begåtts av andra personer	3
Anf. 1 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	3
Anf. 2 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V)	4
Anf. 3 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	5
Anf. 4 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V)	6
Anf. 5 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	7
Anf. 6 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V)	8
Anf. 7 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	9
Anf. 8 ANDRE VICE TALMANNEN	10
§ 6 Svar på interpellation 2022/23:287 om Försäkringskassans hantering av felaktiga utbetalningar	10
Anf. 9 Statsrådet ANNA TENJE (M)	10
Anf. 10 ISAK FROM (S)	11
Anf. 11 Statsrådet ANNA TENJE (M)	12
Anf. 12 ISAK FROM (S)	12
Anf. 13 Statsrådet ANNA TENJE (M)	13
Anf. 14 ISAK FROM (S)	14
Anf. 15 Statsrådet ANNA TENJE (M)	15
§ 7 Svar på interpellation 2022/23:298 om statligt stöd till räddningstjänster	15
Anf. 16 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M)	15
Anf. 17 ADRIAN MAGNUSSON (S)	16
Anf. 18 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M)	17
Anf. 19 ADRIAN MAGNUSSON (S)	18
Anf. 20 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M)	19
Anf. 21 ADRIAN MAGNUSSON (S)	20
Anf. 22 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M)	20
§ 8 Svar på interpellation 2022/23:294 om förutsättningarna för fler bostäder för äldre	21
Anf. 23 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	21
Anf. 24 ALIREZA AKHONDI (C)	22
Anf. 25 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	22
Anf. 26 ALIREZA AKHONDI (C)	23
Anf. 27 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	24
Anf. 28 ALIREZA AKHONDI (C)	25
Anf. 29 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	25
§ 9 Svar på interpellation 2022/23:295 om bostäder och stambanor	26
Anf. 30 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	26
Anf. 31 ALIREZA AKHONDI (C)	26
Anf. 32 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	27

Anf. 33 ALIREZA AKHONDI (C).....	28	Prot. 2022/23:97
Anf. 34 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	29	25 april
Anf. 35 ALIREZA AKHONDI (C).....	30	
Anf. 36 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	30	
§ 10 Bordläggning.....	31	
§ 11 Anmälan om interpellationer.....	31	
§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	32	
§ 13 Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	33	
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 14.56.....	33	